گرنگی ئاژیتاتۆر.. مەنسور حیکمەت

وەرگێڕانی:کاوە عومەر

(بەشێک لە قسەوباس لە کۆبوونەوەی ئەندامانی ئۆرگانە ناوەندییەکانی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران)

دەقەکە لە کاسێتەوە وەرگیراوە

قۆناغی یەکەم ۹:۳٤ خولەکە

لە کۆبوونەوەیەکی بچووکدا دەتوانم زۆر ڕوونتر باسی بابەتەکە بکەم. ئەگەر باسەکە تێکەڵاو بوو، ئەوە لەبەر ئەوەیە کە من ئەو بابەتەم نووسیبوو و نەمدەویست هەمان باس دووبارە بکەمەوە. کەمێک تێکەڵ بوو. بەڵام ئەوەی ئەمە دەیڵێین ئەمەیە: ڕەخنەگرتن لە شێوازی کاری پۆپۆلیستی، واتە جیابوونەوە لە شێوازی کاری چینایەتی کە دەتوانێت شۆڕشگێرایی وردە بۆرژوازی ڕێکبخات. ڕێکخستنی شۆڕشگێڕی وردە بۆرژوازی واتە ڕێکخستنی شۆڕشگێڕی تاکەکەسی و یەکێک لە بناغەکانی دابڕانی پۆپۆلیزم لە چینی کرێکار ئەوەیە کە توانای ڕێکخستنی چینی نییە لە شوێنی ژیان و کارەکەیدا و ئەمەش ئەمان بەڕوونی گوتووە، واتە وەک دیاردەیەکی بابەتیی چین ڕێکبخەن. بەڵام ئەمە هەشتا نیوەی بابەتەکەیە. نیوەکەی تری باسەکە ئەوەیە کە بتوانین ڕێکخراوێک پێکبهێنێت کە بتوانێت چین تێیدا ڕێکبخرێت. واتە خەباتی چین بتوانرێت لە ڕێگەی کەناڵی ئەم ڕێکخراوەوە بەدوادا چوونی بۆ بکرێت. بۆیە ئەم ڕێکخراوە نەک هەر لەگەڵ تایبەتمەندییە بابەتییەکانی ژیانی چین – کە بینای هەرەمی و حەوزەکانی شون و ژیاندا- بەڵکو پێویستە لەگەڵ تایبەتمەندییە بابەتییەکانی خەباتی چینی کرێکاریشدا خۆی بگونجێنێت.

چوون بەرەو چینی کرێکار تەنیا بە مانای دروستکردنی ڕێکخراوێک بۆ کرێکاران نییە، بەڵکو بە مانای دروستکردنی ڕێکخراوەکە لە کرێکاران. وە ئەگەر شتێک بە ئەم لایە نەچەمێتەوە، ناتوانیت قاڵبێک کە لەم لاوە چەمابێتەوە بهێنیتە ئەم ئاستە و چاوەڕێی ئەوە بکەیت کە قاڵب دروست ببێت. دەبێت سەیری ئەوە بکەیت کە چینی کرێکار بە شێوەیەکی بابەتیانە دەتوانێت چی بکات و ناتوانێت چی بکات. خاڵی بە هێزی لە کوێدایە و ئەو هێزەشی چۆن نیشان دەدات؟ وە حزبی کۆمۆنیست دەبێت ڕادەیەکی زۆر خۆی ڕێکبخات، نەک بە تەواوەتی. بەڵام ئەو شتەی کە دەبێت خۆی لەگەڵیدا بگونجێنێت بە شێوەیەکی واقیعی

ئەوەیە کە چینی کرێکار چینێکە بە نهێنی بەرهەم ناهێنێت، بە ئاشکرا بەرهەم دەهێنێت و بە نهێنی ناڕەزایەتی دەرنابڕێت، بە ئاشکرا ناڕەزایەتی دەردەبڕێت، بە نهێنی شۆڕش ناکات، بە ئاشکرا شۆڕش دەکات. بەڵام حیزبی کۆمۆنیست دەبێ بە نهێنی کار بکات. پەیوەندی نێوان ئەم دوو دیاردەیە، لەکهەڵپەکانی ئەو کارە نهێنی-ئاشکرایەیە، تا ڕادەیەک کە هەموو شتێک لە کۆتاییدا دەبێتە ئاشکرا، ڕاپەڕین کارێکیئاشکرایە.

بەڵام گونجاندنی حیزب لەگەڵ دیاردەی ڕێکخستنی خەباتی چینی کرێکار، بەشێوەیەک کە ئەم خەباتە دەتوانێت خۆی نیشان بدات، ئەولایەنی زۆری ئەو شتەیە کە دەتوانێت خۆی نیشان بدات، ئەمە ئامانجی ئێمەیە. و ئەمەش بە مانای ڕەهەندێکی جددیئاشکرای-ئامادە لە پەیوەندی لەگەڵ چینی کرێکار و میکانیزمێکی زیندوو بە کارلێککردن لە نێوان حزبی کۆمۆنیست و چینی کرێکاردا دێت. ئەمەش توخمی ئاژیتاتەری کۆمۆنیست و ئاژیتاتەری پرۆلیتاریا بە ئەمە بەرجەستە دەکاتەوە،لەبەر ئەوەی کە ڕێک ئەو توخمەی کە بەشێوازی نهێنی ناتوانێت بە تەواوەتی هەزم بکرێت بەڵام بەشی بزوتنەوەی خۆبەخییش نیە،توخمی ئاژیتاتری پرۆلیتاریای کۆمۆنیستە.ئەمە جێگای لە حیزبدایە، ئەرکی لە بەردەم ڕیزەکانی کرێکاراندایە. هەزمکردنی ئەم دیاردەیە لە حیزبی کۆمۆنیستدا پەیوەستی بە باسکردنی شێوازی کارکردن تا بە فۆرمی ناسینی ئەم ڕەهەندانەی خەباتی کرێکاری هەیە.
ئەگەر ئەمە بکەین، دەرئەنجامەکەی ئەمەیە، یان دەتوانم بڵێم کە ئەمە تەواو پێچەوانەی ئەم مەسەلەیە، کە حزبی کۆمۆنیست دەگۆڕێت بە بزووتنەوەیەکی کرێکاری و دەگۆڕێت بە حزبێکی کرێکاری پێشکەوتنخوازتر و نەک ببێتە حزبێکی کرێکاری کە هاوڕابێت لەگەڵ حزبی کۆمۆنیستدا. وە ئەمە دەتوانێت ئێستا بە تەواوی بەم شێوەیە بێت. ئەو کرێکارانەی لەگەڵ ئەمە هاوڕان لەگەڵ ئەمە ڕێکخراوێک پێکدەهێنن، بەڵام ئایا ئەم حیزبە هەستیارترین و ئاگادارترین و پێشکەوتنخوازترین و ناڕازیتیترین کرێکارە؟ ئەگەر بەمانا کتێبییەکەی بڵێین بەڵێ ئیتر، چونکە هەرکەسێک قبوڵمان بکات بەدڵنیاییەوە ژیرتر دەبێت. بەڵام ئەمە وەڵامی کێشەکە نییە. ئەوەی کە عەقڵی زیاتر دەبێت، بۆچی لە بەردەم پێشەسازی نەوتدا نییە کاتێک خۆریکە شا بڕوخێنێت؟ ئەو کەسەی عەقڵی زیاترە، بۆچی لەبەردەم ناسیۆنالە و کەندا درایدا نییە کاتێک باریکادە دەبینن و هێرش دەکەن؟ هۆکارەکەشی ئەوەیە کە ئەم کەسە لەو پێگەی ڕابەریەدا نییە. هەروەها تایبەتمەندییەکیش هەیە کە ئیتر هەمووی بە ڕێککەوتن لەگەڵ ئەمەوە پەیوەست نییە، پەیوەندی بە پەیوەندی ئەو کەسەوە هەیە

لەگەڵ چینەکەی.

بەم مانایە هەزمی ئەو جۆرە کرێکارە و ئەو ڕابەرە ئاژیتاتۆرە کۆمۆنیستییە بۆ حیزبی کۆمۆنیستی پێویستی بە باسکردنی شێوازی کارکردن هەیە. ئەگەر ئەم توخمانە لە ئێمەدا سەرهەڵبدەن و هەزم بکرێن، حزبی کۆمۆنیست بەشێوەیەکی واقێعی دەگۆڕێت بۆ بزووتنەوەیەکی خودی کرێکاران. پێکهاتنی بە واتای پێکھێنانی توانای کۆمۆنیستی چینی کرێکارە، نەک بەو مانایەی پێکھێنانی ڕێکخراوێکی کۆمۆنیستی بۆ چینی کرێکار، کە زۆرترینی بتوانێت پەیوەندییەکی جەماوەریی و کاریگەریی وشە و پەیوەندییەکی هەڵبژاردن لەگەڵ چینی کرێکاردا دابمەزرێنێت ، نەک پەیوەندییەکی ڕێکخراوەیی لەگەڵیدا یان پەیوەندی لەگەڵ ئەودا. ئەگەر ئەمە بەدیهات، ڕابەرایەتیکردنی خەباتی ئێستا بۆ ئێمە کێشە نییە. هەرچەندە لاواز بیت یان بەهێز بیت، بەڵام ئەمە هەر مومکینە. لە ئێستادا ئەگەر ئەم جۆرە کرێکارانە لە شارێکی دیاریکراودا لە ڕیزەکانی ئێمەدا بن، دەکرێ بڵێین ئێمە ڕابەرایەتی ئەم خەباتەمان کردووە، تەنانەت حەوزەشمان نەبووە. باشە ئەوە ڕوونە کە من نامەوێت ئەمە گشتگیر بکەم و بڵێم ئەمە نۆرمی کارەکانمانە. بە شێوەیەکی سیستماتیک کۆمیتەی شارەکان ئەم کارە بکەن، کۆمیتەی بەشەکان ئەم کارە بکەن. وە ل□ بنەڕەتدا دەتوانین خۆپیشاندانەکان تا ڕادەیەک ڕابەرایەتی بکەین تا بتوانین هێزەکانمان ڕێکبخەین و ڕێکخستنێکی هەمیشەییترمان هەبێت. بەڵام ئەمە مەرجێکی شیکاری کێشەکە نییە. مەرجی شیکاریی مەسەلەکە ئەوەیە کە کۆمۆنیزم بەشێکە لە خودی چینی کرێکار و ڕەوتی ناو خودی چینی کرێکارە. ئەگینا پراکتیکی نییە لە دەرەوە ڕابەرایەتی خەباتی چینی کرێکار بکرێت. دەکرێت لە هەندێک قۆناغدا ڕووبدات، کە ڕووکەش و ناکاریگەر و ناپایەدارە.

بەڕای من کاریگەری ئەم باسە لەسەر ڕێکخستنی جیاش ئەمەیە. لە ڕەخنەگرتن لە شێوازی کاری پۆپۆلیستیدا، بەرەو لای لێکبڕایش ڕۆیشتین، نەک ل□ بەر هۆکاری ئەمنی. بەڕای من هۆکارە ئەمنییەکان بە جددی وەرگیراون، چونکە ڕاستەقینەترین و کۆنکرێتیترین هۆکار بوون. به ڵام هه موو خاڵی من ئه وه یه ، ئه و حیزبه کرێکارییه ی که به ڕاستی هه یه ، ته نانه ت له ڕۆژی ڕوون و دیموکراسیشدا زۆر زیاتر دابڕاوترە له ڕێکخراوی پەیکار . بۆچی زیاتر دابڕاوە؟ چونکە لە دەوری پێشکەوتووترین بەشەکانی جینەکە لە پێشکەوتووترین یەکە و لقەکانیدا پێکهاتووە. ئەو ڕێکخراوە هەرەمییەی کە لەسەر ئەم

کرێکارانە دانراوە بە باشترین شێوە ڕێنمایی دەکات، بەڵام خوارەوەی بەهۆش نییە و سەرەوەش هۆشیار. شۆڕشگێڕی لە سەرەوە بە ئیعتباری بەرپرسیارێتییەکان نییە، بەڵکو تێکەڵەییەکە لە بەرپرسیارێتی و خەباتی ڕاستەقینەی کۆمۆنیستی لەسەر زەوی. هەر لەبەر ئەم هۆکارە لە زۆر شوێن ئەگەر سەیر بکەن ئەو بڕیارنامانەی کە بۆ بەشەکانی خوارەوەی ڕێکخراوەکانمان دەری دەکەن لە حیزبی بەلشەفیدا دەرنەچوون. چۆن ڕابەرایەتی خەباتێک بکەیت، چۆن بیکەیت یان نەکەیت ئەمە بڵاو بکەیتەوە یان بڵاوی نەکەیتەوە! بە بۆچوونی من کۆمیتەی ناوەندی بەلشەفییەکان هەواڵیان نەبوو لە قسەکانی چی دەڵێن لە لە هەموو وڵاتدا، تەنانەت لە دوای ساڵی ۱۹۱۷ و ۱۹۱۸یشەوە. بۆچی لەبەر ئەوەی باشە ڕابەری مەحەلییە کابرا ، کۆمۆنیستی ناوچەییە ، بە ڕێژەیەکی دیاریکراو ناوەند دیاری دەکات. پەیوەندییەکی بەرامبەری جددییە.

دابڕانی ڕاستەقینەی حزبی کرێکاری لە بڕیاردان، دابڕانەکەی لە دەستنیشانکردنی پرسەکاندا، بە گشتی شیکاری کۆنکرێتی واقیع و بەشداری، زۆر زیاترە لە ڕێکخستنی یەکپارچەیی موجاهید یان پیکار. ڕێکخراوێک کە خوارەوەی بە ئیعتیباری سەرەوەی بوونی خەباتکارانەی هەیە و چۆنییەتی ڕێکخستنی ڕێکخراوەیی لە نێوان یەکەکاندا هەبێت، فەلسەفەی بوونی ڕێکخراوەکە پێکدەهنیت. بۆیە تا ڕادەیەکی دیاریکراو دەبوو بەرەو جیابوونەوە بڕۆین نەک جیابوونەوەی پەیوەندی – یەکێک لە هاوڕێکان بە دروستی لێک جیادەکاتەوە لە نێوان جیابوونەوەی پەیوەندی یان جیابوونەوەی سیاسی. حزبی کۆمۆنیست پچڕانی پەیوەندییەکان باش قبوڵ ناکات، ئەبێت هەرەمی پەیوەندییەکان مانایان هەبێت. بەڵام دابڕانی سیاسی مانای زۆری هەیە. یەک دوو مرۆویج(برۆو پ□□د□ر)ی ڕێکخەر دەنێرن کە ئەرکیان هێنانی فڕانە بەشی دیاریکراوە لە کرێکاران بۆ ژێر ئاڵای حزبی بەلشەفیک. ئەویش دەڕوات. هیچ پەیوەندییەکیان بەوەوە نییە. ذەڕوات هەتا بێتەوەو ڕاپۆرتەکەی بدات. یان فڕانەکۆمیتە ئەرکێک دیاری دەکات تا فڕانە خەبات ڕابەرایەتی بکات، ئەوە تەنها شتێکە. دەبێت بەشداری بکات لە هەندێک جوڵەدا، دەبێت کار بکات بۆ ئەوەی سەربازەکان لە بەرەیەکەوە بێنە دەرەوە. ئەوەی کەزیاتر چی کارێک دەکات هیچ کەس پێیان ناڵێت. بەهیچ شێوەیەک لە حیزبە بەرفراوانەکەدا کەس ناتوانێت لەوە زیاتر بڵێت. یان لە حیزبێکدا کە بە هەر شێوەیەک بێت ڕووبەڕووی پرسی جۆراوجۆر دەبێتەوە، ئەگینا ناوەندگەرایی بۆی بێمانا دەبێت.
بە هەر حاڵ مەسەلەکە ئەوەیە کە جیابوونەوە لەبەر هۆکاری ئەمنی

باسەکە، کە تایبەتە بە خۆی و دەتوانرێت بە شێوەیەکی سەربەخۆ باسی لێبکرێت تا ئەم باسە جێی باوەڕە، بەڵام پلەیەکی زۆر بەرزتری جیابوونەوە سەبارەت بە ڕێکخراوی پۆپۆلیستی بە ئەمە هەمیشەییە. وە ئەمە ئەو واقیعەیە کە ناچارمان دەکات ڕۆڵی توخمە پێشەنگەکە لە خوارەوەی ڕێکخراوەکاندا بەفۆرمی بناسین. ئەوە نییە کە ڕابەرەکان لە سەرەوە هەڵتۆقیون و لە خواریشەوە میکانیکی کەسانێک پێشڕەوەکان بن. ئەم دابڕانە سیاسییە لەگەڵ خۆیدا دەهێنێت. گوتم ئەوە پچڕانی پەیوەندی و تەنانەت دەسەڵات نییە، بەڵکو پچڕانی پەیوەندییە لە دەستپێشخەری و ڕاپۆرتکردنی درێژخایەن و لە هەزار و یەک چەمکی دیکەدا کە دەتوانرێت ڕوون بکرێتەوە.

بەڵام ئەگەر گریمانە بکەین کە ئێستا ئەوە تێگەیشتنی ئێمەیە، لە پەیوەندی لەگەڵ ڕەوانگەی کارەکەماندا، دەڵێم کە کاتێک دەکرێت، پێویستە بچینە سەر ڕێکخراوێکی هەڕەمیی یەکگرتوو، بە هەر حاڵ، کە ئەم ڕێکخراوە کار لەسەر ماتریاڵێک بکات کە ئەم ماریاڵە ئیتر خشتەکەی تەواوی بێت. خانەی ئەم خشتە تەواو نییە. یەکەیەکی چالاکیی کە کۆمەڵێک مەیدانی حزبییە لەگەڵ پەیوەندییەکانیدا کە ئاژیتاتۆرە کۆمەنیستەکان لەخۆدەگرێت، ئێمە دەتوانێت بنەمای کاری هەرەمیمان بێت. بۆیە ئێمە، ناچارین ڕێکخراوی نهێنی خۆمان لە شێوەی هەرەمی خۆیدا ڕاست بکەینەوە. بەڵای من ئەمە وەڵامی کێشەکە نییە، گەڕانەوە بە شتێک کە دەتوانرێت چارەسەر بکرێت.

لانی کەم ئەگەر هاوڕێیان ڕەخنە لە باسەکە دەگرن، بۆیە گوێدانە ئەم شتانەی کە ڕەنگە بەبۆچونی خۆمان پێدەچێت بنەمایی بن ، و دەتوانن لە ڕێگەوە گفتوگۆ بکەن، لەسەرئەم لایەنە سێ یانە بکەن کە من گوتم.

جاری دووەم کاتژمێر ١٧:٠٦ خولەکە

چەند خاڵێک زیاد دەکەم هەم بە پێشگیری لە ڕەخنەگرانی ئیحتیمالی و هەم بە تەواوکردنی باسەکەی خۆم. هۆکاری ئەوەی کە بۆچی باسەکەم لە ئاستی شانەکان و شێوازی کار لە خوارە هێنایە ئاراوە و نەک تاکە بڵاوکراوە، لەبەر ئەوە بوو کە ویستم پەنجە بخەمە سەر لایەنی شێوازی کار. بەڵای من ئەمە لە مامەڵەکردن لەگەڵ لایەنە تاکتیکییەکانی بزووتنەوەی کرێکاریدا هیچ ناڕوونییەکمان نییە. ئەگەر هەشمان بێت، ئەوا گرفتی ئۆرگانیمان نییە بۆ چارەسەرکردنی. وەک ئەوە نییە بڵێین کە ئێمە بە سروشتی مەیلی ئەوەمان هەیە کە مامەڵە لەگەڵ پرسەکانی بزووتنەوەی کرێکاریدا نەکەین، بە بەشێوەی سروشتی ئەو مەرجانەمان نییە بە مامەڵەکردن لەگەڵ پرسەکانی

بزووتنەوەی کرێکاری، بە بەشەوەی سروشتی بەهرەمان نییە بۆی، یان ئەمە بە سروشتی کۆڵەنی چینایەتییان هەیە لەگەڵ مامەڵەکردن لەگەڵ پرسەکانی بزووتنەوەی کرێکاری، بە بڕوای من، ئەوە بەو شێوەیە نییە. ئەمەش بەتەواوی چارەسەر دەکرێت، دەتوانرێت لەڕێگەی کۆمیتەی ڕێکخستنەوە، مەکتەب سیاسییەوە، لەڕێگەی بەهێزکردنی دەستەی نوسەرانەوە چارەسەر بکرێت. دەتوانرێت بە دروستکردنی پەیوەندییەکی جددی لە نێوان چالاکوانان و دەستەی سەرنوسەردا چارەسەر بکرێت.

ئەوەی من ویستم بیڵێم، سروشتی تەواونەکراوی ئەو پچڕانە چینایەتییە بوو لە شێوازی کارکردنی پۆپۆلیستی، کە پێموایە پێش هەموو شتێک دەبێ خۆی لە ئاراستەکردنی هەڵسوڕاوە ناوخۆییەکانماندا نیشان بدات. ئەوەی کە مرۆڤ بەڕاستی لەگەڵ کام چینی کۆمەڵایەتییدا قوڵپ دەدات، یان ڕێکخراوە حزبییەکان لە ناوچەیەکدا، جا گشتگیرتر لەوەی کە شانەیەکی سێ کەسی بێت یان تۆڕێکی بیست و پێنج کەسی، ئەوەی کەلەگەڵ کێدا ڕێکدەکەوێت و هەوڵدەدات کە بهێنێت لە ناوەڕۆکی گفتوگۆکانی خۆیدا، کە مامەڵە لەگەڵ پرسەکاندا دەکات و دەیکاتە پرسی خۆی و لە کۆتاییدا هەوڵ ئەدات قوماشەکەی لێکە پێکبهێنێت ، بەڕای من ئەمە باسێکیترە.

ڕاستیەکەی ئەوەیە کە ڕێکخراوەکانمان لەسەر بنەمای باسکردنی شانەکان، کە من بە تەواوی جەختی لەسەر دەکەمەوە و دەڵێم تەنانەت بەم مانایە نەچووینەتە قۆناغێکی نوێوە، دەتوانن تا ڕادەیەک لە غیابی ئەم تێگەیشتنە دونیایە لە خەباتی کرێکاراندا بچن چین و بوون.ئامانجی چینی کرێکار لە کۆمەڵگادا، ئەمە جیاوازە لەوەی گۆڤارەکە باسی فڵان شتدا ناکات. پێم وایە ئەمە ئەم مەیلەمان هەیە. ئەمە بە شێوەیەکی بابەتیانە لە ڕەوتی ڕۆشنبیری- وردە- بۆرژوازی جیا دەبینەوە و بەرەو چینی کرێکار هەنگاو دەنێین. ئەمە بەرهەمی ڕادیکاڵبوونی خودی چینی کرێکار نەبووین و نین. پێم وایە ئەمە دەبێ بیست ساڵی تر لەبەر چاوی هەڵسوڕاوێکی حیزبی کۆمۆنیست بێت. ئەمە مەترسییەکە تەنانەت دوای شۆڕشی پرۆلیتاریاش هەڕەشەمان لێدەکات. واتە دەتوانێت سەرچاوەی بیرۆکراسی بێت، واتە دەتوانێت سەرچاوەی ئەمە بێت باشتر دەزانین باکرێکار بەشداری نەکات بێت، دەتوانێت سەرچاوەی ئەنجامدانی کارەکان بێت لە سەرەوە. دەتوانێت سەرچاوەی نەبینینی میکانیزمە ڕاستەقینەکانی بڕیاردانی کرێکاران بێت. دەکرێت سەرچاوەی نەبینینی خاڵە بەهێزەکانی چینی کرێکار بێت، هەروەها دەشێت سەرچاوەی نەبینینی ئەو کەسانە بێت کە بە ئاسانی گوێڕایەڵی حیزب نابن- یان لانیکەم گوێڕایەڵ نابن بابێت نیە،

دژایەتی ناکەن، بەڵام بە ئاسانی نابنە هەمان ڕەنگی حیزب. هە موو ئە مانە دە توانێت سە رچاوە ی کێشە بێت بۆ ئەمە و تەنانەت پاش وە ڕگرتنی دە سە ڵاتیش ببێتە بزووتنە وە یەکی چینایە تی تر ، وە ک چۆن لە بزووتنە وە ی چینایە تی تر لە دایک بووە .

حزبی بەلشەفیک جیاواز بوو. بەم مانایە لە ناڕەزایەتی کرێکاراندا بزووتنەوەی سەندیکای ڕووسیا و بزووتنەوەی حیزبییەکەی کۆبووەوە. ئەگەر بۆ نموونە یەکگرتنی سۆسیالیزمی زانستی بڕیار بوو ڕووبدات، ئەم تیۆرە لەگەڵ بەشە ناوخۆییەکەی وڵاتەکەیدا دەبوو. وا نەبوو بە نموونە ڕۆشنبیرانی نارۆدنیک ببنە سۆسیال دیموکرات. یەکەم سەندیکاکان کە لە باکور و باکوری ڕۆژئاوا و هتد سەرهەڵدەدەن، خودی کرێکارانن، کە بە چەسپاندن بەو بیرەکە سۆسیال دیموکراسیانەی کە لە ئاسماندا بڵاوبوونەتەوە، هاوشانی ڕۆشنبیران بە شێوەیەکی سۆسیال دیموکراسی خۆیان ڕێکدەخەن. بەڵام ئەڵقەی کرێکارییە، کۆبوونەوەی کرێکارییە. ئەو کرێکارانە ئەوانەن کە زۆرترین ناڕەزایەتییان بەرامبەر بە خاوەنکار هەیە، زۆرترینیان دەڕێن نەخێر بە چڕبوونەوەی ئیستغلالکردن. ئەم ڕەوتە سەر بە قۆناغێکی ڕادیکاڵبوونەوەی خودی چینی کرێکار لە ڕووسیا.
بزووتنەوەی کۆمۆنیستی ئێران سەر بە ڕادیکاڵ کردنی وردەبورژوازی و ڕەخنەگرتنە لە وردە بورژوازی لە لایەن بیری مارکسیستی و پاشان هەوڵدان بۆ تێکەڵ کردنی خۆی لەگەڵ ئەو پێکهاتە و فەلسەفەی بوونی چینی کرێکار. ئەمە بەڕای من زۆر جیاوازە. ئەمەش بەو مانایە کە کاتێک ئەمە ڕەخنە لە شێوازی کاری پۆپۆلیستی دەگرین، نەک تەنها میتۆدێکی ڕێکخراوەیی، بەڵکو پەیوەندی چینایەتی و گۆشەی ئاڕاستەکردنی چینایەتی لە پێشنیارکردنی پرسەکان بۆ خۆمان، و دیاریکردنی بینەرەکانمان دیاری دەکەین. کاتێک دەچینە لای ڕێکخراوە نهێنییەکان لە شوێنی ژیان و کاری کرێکاران، تا لە سەدا ۸۰ی ڕێگاکە بەرەو سەرەوە دەڕۆین. بەڵام کاتێک ئەمە لەو شوێنە دەوەستین کە کرێکار لە ئەمە جیا دەبێتەوە کاتێک ڕێگە بەخۆی دەدات ناڕەزایەتی دەربڕێت، بەم مانایە نەمانتوانیوە ئەو ئەرگانە و ئەو پێکهاتە تەشکیلاتییانە دروست بکەین کە ئەم ڕووداوە دەتوانێ لەناو حیزبدا ڕووبدات. حیزب لەگەڵ کرێکارانی ئاشکرا بچێتە گۆڕەپانی ئاشکرا، حیزب بە ناڕەزایەتی ئاشکرا هەنگاو بنێتە گۆڕەپانی خەباتی ئاشکراوە. چونکە حیزب هەمیشە لە وێستگەی پێش ناڕەزایەتی ئاشکرا لە پاس دادەبەزێت، دوای شکست سواری پاسەکە دەبێتەوە و لەگەڵیدا دەڕوات – یان دوای سەرکەوتن.

حیزب ناتوانێت بڕوات بەشداری ناڕەزایەتییەکە بکات! لە کاتێکدا تایبەتمەندی سۆسیال دیموکراسی ڕووسیا ئەوەیە کە لەبنەڕەتدا سۆسیال دیموکراتەکان دەست بە ناڕەزایەتییەکان دەکەن، تەنانەت کاتێکیش کەمترین ڕێکخستنی حزبییان هەیە، پرۆلیتاریای ئەڵمانیش هەر وەهایە. ئەمڕۆ بەتەواوی ئەمە تایبەتمەندی بزووتنەوەی چەپی بەریتانیایە. ناتوانرێت تێکەڵ بە ناڕەزایەتی کرێکاران بکرێت، کارگەرێکی کانەکان دێت و بۆ ماوەی ساڵێکی تەواو سەری بە بەردێکدا دەدات باسی هەرجۆرە سۆسیالیزمێک بکەیت لە دەمی کرێکاری کانەوە دێتە دەرەوە. دەڵێت من بە خوێنی خۆم پارەی ئەم خەڵوزەم داوە، مناڵەکەم دوێنێ چووە ژێر داروپەردووی خەڵوزەوە بۆ ئەوەی کیلۆیەک خەڵوز لە کانەکە بۆ ماڵەکەم بهێنێت، پارەم داوە، هەڵیدەگرم. باشە ئەمە سۆسیالیزمە. دەڵێت خاوەندارێتی لێرە بۆ من جێی ڕێزی نەماوە، خاوەندارێتی ئەم کۆگا خەڵوزانە پەیوەندی بە منەوە نییە. واتە کرێکار چووەتە دامێنی سۆسیالیزم و دەربڕینی سۆسیالیستی خەباتی ت□کی خۆبەخۆ لەسەر خەڵوز و حەقدەست، بەڵام بزووتنەوەی چەپ ناتوانێت ئەمە هەزم بکات، ناتوانێت لەگەڵیدا بچێتە ئەم گۆڕەپانەوە. خەبات دەدەن بەدەست سندیکالیزمەوە، دەیدەنە دەست بزووتنەوەی یەکێتیی□کان و نێودەوڵەتی ئەمستردام و هاوشێوەکانی. ئەوان کار دەکەن، بۆ ئەم حاڵەتە گونجاون. سیستەمی تەشکیلاتی ئەو سیستەمێکە کە سەندیکاکانی کرێکاران (ئێستا بە شێوازی خۆی) ڕێگەی داوە بەشێک بن لە حیزبەکەی. بۆیە حیزب بەشدارە. ئێستا ڕابەری حزبی کۆمۆنیستە، یان ئاوێتەی پێشرەوی حزبی کرێکارانە، یان هەر جانەوەرێکە، ئاخر لە ڕابەری کرێکارانی هەمان کاندایە و ئەگەر حزبی کۆمۆنیست بەریتانیا بیەوێت بەشداری بکات، شتێک بە سکارگیل دەڵێت، یان سکارگیل شتێک دەڵێت کە بەڕیز نەیکەیت یان بیکەیت! حیزبی کۆمۆنیستی ئینگلتەرا لە ڕەوتی “کرێکاری پێشکەوتنخواز” ی لە دوو کەوانەدا ئینگلیزیدا جیا نییە. هەمان حیزبی پێداچوونەوەخواز. حزبی کرێکاران بە هیچ شێوەیەک جیا نییە. زاراوەی “کرێکار” خۆی لە نێو دووکەوانەدا هاتووە. دەمەوێت بڵێم بارودۆخی ئێمە زۆر جیاوازە. کاتێک سەیری ڕێکخراوە پۆپۆلیستەکان دەکەیت لە سەردەمی ڕاپەڕین□دا، پەیوەندییەکی هەڵبژاردنی لەگەڵ چیندا هەیە، پەیوەندییەک کە لەسەر بنەمای گواستنەوەی پشتیوانی چین لە حیزبەوە یان یارمەتی حزب بۆ چین، لەسەر بنەمای چەمکەکانی وەک خۆشەویستی سۆزداری، دروستی هەڵوێستە سیاسییەکان، دەربڕینی ئارەزووی دڵ، نەک لەسەر پەیوەندییەک کە کرێکاریش خۆی ئەندامی حیزبە.

دەکرێت مانبگریت ، بۆچی “فیدائی” توانای ئەوەی نییە لە تەواوی

ماوەی بوونی خۆیدا مانگرتن ڕێکبخات، کە دەتوانم بڵێم هەزاران کرێکاری پێشەنگی ئێران شانازییان بەوەوە دەکرد کە خۆیان بە فیدای بزانێت؟ چونکە لەگەڵ بوونی فیداییدا لە دژایەتیدایە . فیدایی ڕێکخراوەکی نهێنی -بانگەشەییە، ئەگەر ئاشکرا بێت، بانگەشەییە، ئەگەر نهێنی بێت، نهێنییە، بۆمب تەقێن و بەردەم زانکۆییە. بەڵام ڕێکخراوەک، تەنانەت ئیکۆنۆمیستی، کە یەک لەسەد و یەک لە هەزاری فیدایی هێزی هەیە، لەو کاتەدا دەیان و سەدان مانگرتن ئەنجام ئەدات، دەیان شورای کارگە دەگرێت بەدەستەوە. لە بنەڕەتدا ئەو چەمکی کۆنترۆڵی کرێکارییمکە لە دوای ڕاپەڕین هاتە ئاراوە، پەیوەندی بە ڕێکخراوە چەپەکانەوە نەبوو. پێی دەوترێت خۆبەخۆ، بەڵام بەشێکە لە ڕەوتێکی دیاریکراو. ئەگەر ئەو ڕەوتە ئەم هۆشیارییە چینایەتی و مێژووییەی نەبێت شێوازێکی ڕێکخراوەیی بەخۆی بدات، ئەوسا یان یەکێتیە یان حزبێکی چاکسازییە، ئەمە کێشەیەکی ترە. بەڵام واقیعەکە ئەوەیە کە ئەم کرێکارە سەر بەو بزووتنەوەیە. کەس لەسەرخۆ نییە، کرێکاری ئیکۆنۆمیست-سەندیکالیست خۆی دەبەتە ئەندامی حزبی مەنشفیک ئەگەر پێکبهێنن. ئەمە وا نین، کرێکارمان نییە، کرێکاری پێشکەوتنخوازمان نییە، بەو مانایەی کە ڕێکخراوەکانمان جۆرێک لە لێجیابووەوەی ناو چینی کرێکارنین بە قازانجی کۆمۆنیزم. پێویستە ئەمە بەم شێوەیە ببین. واتە کاتێک چینی کرێکار ڕادیکاڵ دەبێت، خۆکارانە لە فراکسیۆنی کۆمۆنیستی کرێکاران خۆیان نزیک دەبێتەوە. کاتێک چینی کرێکار ڕوو لە ڕاست دەکات، کرێکاران خۆیان لەم کوتلە کۆمۆنیستییە جیا دەبنەوە. وەرچەرخانی بزووتنەوەی چینایەتی بە لای ڕاست، ئەوسا لەژێر فشاری چاکسازی، لەژێر فشاری شەڕ، لەژێر فشاری ناسیۆنالیزمدا، هەرگیز ڕوونادات بە ئەوەی حزبی کۆمۆنیست جارێکی تربگەڕێت بۆ حزبێکی مامۆستای زانکۆ.

حزبی بەلشەفیک چەندە زۆرەرمەند بێت، مانای وایە شانە مەیدانەکانی لەناو کرێکاراندا کەم دەبنەوە، ئەوان پەیڕەوی لە قسە و سیاسەتەکانی ناکەن. بەڵام ئەگەر بتەوێت حەلقەی هەڵبژاردنی بەلشەفیەکان بدۆزیتەوە، دواجار دەچیتە شوێنی کرێکارێک، لە دەرگای ماڵێک دەدەیت و دەچیتە ئەوێ. ئەم کرێکارە ئەندامی مەیدانەکەیە. وە ئەمە کێیە؟ ئەمە کەسێکە کە بوێری قسەکردنی هەیە تەنانەت ئەمەش سەد کەس بەدوایدا دەڕۆن. دەمەوێت بڵێم جیاوازی نێوان حیزبێک کە لە دەرەوە بەرەو لای چین دەڕوات و حیزبێک کە دەرئەنجامی ڕادیکاڵبوونی چین و پەیوەندییەکەی بە مارکسیزمی شۆڕشگێڕەوە لە ڕووی کوالیتی و شێوازی کارەکەیەوە جیاوازی هەیە . لای ئەو ئەو شێوازی کارکردنەی کە کرێکاری پێشڕەو خۆی تێدا بوونی خۆ نیشان ، دەرونیە، بە ئەمەش نامەیێکە. پێویستە لەم بابەتە

تێبگەين. هەر بۆيە من پێموایە لە پێوەندی لەگەڵ باسی شانەكانا،
ئەمە جیاوازە لەوەی كە ئەگەر ئەركەكانی ڕێكخستن دیاری بكەین، ئەم
باسە لەوێدا جێی دەبێتەوە. من پێم وایە ئەمە بەتەواوەتی دژ بەیەك
نییە (وەك خوسرەو وت□ی)، ب□□ك□و لە ڕوونكردنەوەی ئەركە
ڕێكخراوەییەكاندا بۆ شانەكان ت□□د□پەڕێت. ئەمە هەڵوێستێكە،
نەریتێكە، پەیوەستی چینایەتی بە سەرقاڵییەكی سیاسییەوەیە، ئەمە
دەبێت دروست بكرێت. ئەمەش تا ئەو ڕادەیە بەدەست دێت كە هەمان
كرێكاری ئاسایی هێشتا تۆڕەكانمان پێكدەهێنێت. بەڵام تا ئەو
ڕادەیەی ئێمە لە تواناكانی توخمە پێشەنگەكەی چینەكە بێ ئاگا بین،
نایناسین و تەنانەت بە ڕادەی پێویست بەهایان بۆ دانانێن، ئەم
كاردانەوەیە بەرامبەر بەم میتۆدە نیشانی دەدات. بۆچی؟ ئێمە
دەڵێین ڕەفیق ئێكس یەكێكە لە پێشەنگەكانی چاپ و بڵاوكردنەوە، یان
فڵان كەس هاتووە لەگەڵمان و پێی گوتین لە دەوروبەرمان بڵاو
مەكەنەوە، تەنها گۆڤارەكەم بدەنێ، ناتبینم! واتە ڕێكخراوەكەت
توانای هەزمكردنی منی نییە، هەروەها توانای هەزمكردنی
ڕێكخراوەكەتم نییە. ئەگینا هەر وەك خوسرەو وتی ئەگەر ڕێكخراوەكان
بنەمای هێزی كرێكاران بن، ڕەنگە ئەو هاوڕێ ئێكسەی لەگەڵمان دێت
ل□ بنەڕەتدا كەمێك خەیاڵی ئاسودە بێت. ئیتر پەیوەندییەكەی لەگەڵ
حیزبدا دروست بووە، ئەگەر بیگرن، ژن و منداڵەكەی سەلامەت دەبن،
ئەگەر بیانەوێت بیگرن، بە دوو ئۆتۆمبێل دەیبەن و دە ماڵیش
دەتوانن بیپارێزن. جگە لەوەش هەزار و یەك ڕێگا و بیری فێری دەكەن
كە نەیدەزانی، چۆن ئەم كارانە بكات. دەتوانن لەم شارە بیانبەن بۆ
ئەو شارە ئەگەر هەر مەترسییەك ه□ بێت. جگە لەوەش كاتێك كە قسەوباس
دەكات، ئەگەر پێشتر دەبوو قەناعەت پێبكات، ئەمجارە دوو سێ كەس
لەناو قەرەباڵغیدا دەڵێن تۆ ڕاستی دەڵێیت.

بەڵام ئەو هەست بەم جۆرە ناكات سەبارەت بە ئێمە. هەستی ئەو
ئەوەیە كە ڕێكخراوەكە پەیوەستە بە چینەوە (ئێستا هەرچۆنێك بێت
الحمدلله بووینەتە زیادەیەك لەسەر چین!) ئەم ڕەوتەهاتووە
پەیوەندی پێوە كردووە، لەكاتێكدا ئەبێت پێچەوانەكەی بێت. ئەبێت
پێچەوانە بێت، واتە باشترین توخمەكانی چین لە ئیسفەهان باشترین
توخمەكانی چالاكییەكانمان بن. و لە كۆتاییدا ئەگەر بڕیارە ڕابەریی
ئەم حیزبە هەڵبژێردرێت، باشترین كرێكارانی پێشەنگ بۆچوون نادەن،
مامناوەندەكان بۆچوونێك دەدەن. بۆ چی؟ چونكە بەرنامەكەی قبوڵ
كرد! بۆچی بەرنامەكەت قبوڵ كرد؟ چونكە كوڕی پورەكەمم بەرنامەكەی
قبوڵ كرد، بەشێكی بەم شێوەیە هات. ئێمە چووین و كارمان لەسەر
بەشێك كردووە و هێناومانە. ئەو بەرنامەی قبوڵ كردووە، بەڵام

هێشتا ئەو ئاستە سیاسی و ڕەخن□ی□□ی نییە کە ئەو کرێکارە پێشەنگە کە هێشتا بەرنامەی ئێمەی قبوڵ نەکردووە. دەڵێ ئاخر قسەکانی ئێوە سەبارەت بە یەکێتی س□قی□ت ناتەواوە، ئائەمەیان هیچ پەیوەندییەکی بە یەکێتی س□قی□تەکەیەوە نییە.

ئێستا ڕەنگە کرێکارێک لە شانە وەربگرین و بیکەین بە کرێکاری کۆمۆنیست و با بچێتە ناو حیزبەوە، هەرگیز تێکەڵ بە کرێکارانی تر نا بێت، دەتوانین بڵێین زۆر پێشکەوتنخوازە، چونکە ئێمە هەر لە منداڵییەوە پەروەردەمان کردووە . بەڵام ئەو کرێکارەی لە پێش ئێمەیە هەستیارە بە پرسەکانی بزووتنەوەی چینایەتی، هەستیارترین توخمە لە دەوروبەرەکەیدا، هەر بۆیە دینامیکترین توخمە لە دەوروبەرەکەیدا. کرێکارێکی بەرهەمدار کە حەقدەستەکەی پێدرا و لەگەڵ ژن و منداڵەکانیدا دەچووی□و□ ماڵەوە و هەرگیز هیچی نەکرد، ئێستاش هاتووە لەگەڵ ئێمەدا باسێک دەکات، کرێکارێکی هەستیار کە ناڕەزایەتی دەربڕی کاتێک حەقدەستەکەی وەرگرت، ژنەکەی دەخستە سەر خەت ئەگەر بڕیار بوو لەکارەکەی بێکاریان بکەن، یان لەمافی منداڵەکانی بدەن ، ئەوا لەچکەکەی سەری لادەبرد. ئەو کرێکارە جیاوازە لەو کرێکارەی کە ئێمە بەم شێوەیە ڕادەکێشین. ئێستا، ئێمە ئەوانە بەرەولای خۆمان ڕانا کێشین کە دواکەوتوون، نەک ئەوانەی پێشەنگن، ئێمە ناوەند کۆدەکەینەوە. هۆکارەکە چیە؟ لە ناوەڕاستی خەباتەکەیدا چاوەڕوانییەکانی کەمن، شانازی بە کۆمۆنیزمەوە زۆرە، ئەزموونەکەی ئەوەندە نییە کەمەیدانێکی سەربەخۆ بۆ خەباتی خۆی بناسێت وهەر ئەوەندە بەسە بۆ ئەوەی بزانێت کە دەبێت خەبات بکات، ئەم کەسە لەگەڵ ئێمەدا د□□ت. بەڵام ئەو کرێکارەی کە ئەزمونی ئەوەندە هەی□ ب□□□ت ئای بابە گیان من لەگەڵ ئەم شانەیەدا چی لەم مانگرتنە بکەم؟ ناتوانم بێمە مەیدان. ئەگەر ڕێکەوتێکتان لەگەڵ بکەم سبەی دەستگیر دەکرێم،مەگەر نازانن چەند کەستان هەتا ئێستا وێنەکانتان بەردەستی پۆلیسەوە کەوتووە ؟ مەیە ماڵەکەم بەم شێوەیە! بۆچی منت نارد بۆ چاپکردن؟ ئێمە ناتوانین ئەم کرێکارە هەزم بکەین. کرێکارێک کە دەڵێت “با بەگیان مانگی جارێک دەتبینین”، ئەویش حەسەنەکەی ئ□□و□ دەبینێت، تۆ کارەکانت بکە، حەسەن دێت، هەموو ب□□اوکراوەکان پێکەوە دەخوێنینەوە، تۆ هەرچیت هەبێت بیڵێیت، تۆش هەر قسەیەکت هەیە هەمووی دەڵێیت ، و ئەویش بۆچوونی تۆ وەردەگرێت. ئەگەر لێت بدرێت حەسەن دەڕوات، ئەگەر لێمان بدرێت حەسەنیش دەڕواتەوە… ئاخر ئەم کرێکارە جیاوازە لەو کەسەی کە لە شانەکەی ئێمەدایە، چاپ دەکات و کار دەکات، دەچێتە شوێنی مەوعیدەکانی، و پەیوەندی دەکات .

ئەگەر ئەو کرێکارە بچێتە پێشەوەی ڕیزەکە و بڵێت تا مووچەی یەکسان بە کارێکی یەکسان نەبێت ئێمە دەوام دەوەستێنین، ئەوا خەریکە هەڵوێستەکانی ئێمە وەردەگرێت. نابێت هێمای چەکوش و داس بخاتە سەر پێشەوەی خۆی. ئەم کرێکارە لە ڕیزەکانی ئێمەدا نییە. وە ئەوەی لە ڕیزەکانی ئێمەدایە ناتوانێت بچێتە پێشەوەی ڕیزەکە و بڵێت "تا کرێ یەکسان بێت…" لەبەر چەند هۆکارێک: یەکەم، چونکە گوێی لێناگرن، دووەم، ئەگەر بچێت شانەکە دەترسێت، ئەگەر بیگرن، شانەکەش دەگرن، سێیەمیش، خۆی ئەگەر بچێتە پێشەوە، قۆڵ و قاچی لەدەست دەدات. ئەو بەشەی کە دەتوانێت ئەمە بکات لای ئێمە نییە. ئەگەر بمانەوێت لەگەڵمان بێت، دەبێت بتوانین ئەو پێکهاتە بەماوەییەی ڕێکخراوەکەمان بگوێزینەوە بەو کۆدە بەماوەییەی ئەو چینە، ئەو توێژەی چیبەکەە. ئەگینا ناتوانرێت بەم کەیسەوە چاک بکرێت. لەگەڵ ئەو شتەدا دەڕوات کە لەگەڵ ئەرکەکەیدا دەگونجێت و لەسەر زەوی قفڵ کراوە. لەوانەیە ئیکۆنۆمیست نەبێت، بەڵام ئیکۆنۆمیسزم بوون تاکە ڕێگایە بۆ ڕێکخستن، ڕێکخستنی جدی. چونکە لە ناو ڕێکخراودا بەدوای هێزی خۆیدا دەگەڕێت. پێم وایە ئەمە ڕوانینێکە. بۆ ئه وه ی ئه م ڕوانینه دروست بێت، به بۆچوونی من پێویسته ڕێز و نزیکیی ئاژیتاتۆر له بانگەشەکانماندا زیاتر بکه ین. لە هەمان کاتدا پێویستە ئەوەندە جەخت لەسەر گرنگی بوارەکان بکەینەوە و لە هەمان کاتدا پەیوەندی جددی نێوان مەیدان و ئاژیتاتۆر ئەوەندە ڕوون بکەینەوە کە هەرچەندە من ڕۆشنبیرێک بووم لە بوارەکەمدا، بەڵام تێدەگەیشتم چی جۆرێک لە پەیوەندی کە پێویستە لەگەڵ ئەم کەسەدا هەمانبێت. حیزبی تودە چەن دوو ساڵە پەیوەندی لەگەڵ "ناخدا ئەفزالی" هەیە؟! بڵاوکراوەکانی پێدەدات، بڵاوکراوە ناوخۆییەکانی پێدەدات، دەنگی خۆی وەردەگرێت، ئەندامی حیزبی تودەیە. هەموان دەزانن کە ئەو بەرپرسی هێزی دەریاییە. باشە ئەو "ئاژیتاتۆر"ی ئەوانە لە وەرگێڕانەکاندا. ڕابەری عەمەلی یەک ڕەوتێکە. دەتوانێت بەشداری لە [...] و لە پێداچوونەوەگەراییدا لەسەرە بکات.

هەزار و یەک کەس کاردەکەن بۆ پاراستنی ئەو توخمە و لانیکەم ٧-٦ کەس کاریان دەکرد. ئەمە بینایەکە کە خۆی لەگەڵە توخمە گشتییەکەی کاردا گونجاندووە، زۆر کەس کاردەکەن بۆ ئەوەی "ئاژیتاتۆر"ەکە کار بکات. ڕێکخراوەکەمان بە فەرمی دان بەوەدا نانێت کە " ئاژیتاتۆر" چاوەڕوانییەکی زۆری هەیە، نایەوێت بێتە کۆبوونەوە و خۆی بشارێتەوە، دەچێتە بەردەم کرێکاران، و دەڵێت بڵاوکراوەکانتان بدەن و ئەو حزبانە ئەوە نادۆزنەوە"! ڕێکخراوەکانی ئێمە ناتوانن ئەمە هەزم بکەن، نە لە ڕوانگەی ئەخلاقییەوە، نە لە ڕوانگەی

پێکخراوەیی، نە لە ڕوانگەی ئۆرگانیکەوە، نە لە ڕوانگەی شێوازی کارکردنەوە. ئارگومێنتی من ئەوەیە کە ئەمە شتێک بکەین تا ئەو ئەمە هەزم بکات. واتە بەشێک لە گوشارەکانمان بە سەر کرێکارانی پێشکەوتنخواز بەو ئاراستەیە بێت کە ئەوە حیزبێک پێکبهێنن و ئەم حیزبە حیزبێکی پەڕلیستی نییە، حیزبێکە بە تایبەتی بە ئەم بزووتنەوەیە. بەڵام وشەی سەرەوە ناچێتە سەر حسابی حیزب، پێویستە ئەمە لە ئەڵقەکانی خۆیدا ببینێت.

خاڵێکی تر ئەوەیە کە ڕەفیق تەقی باسی یەکەکەی کرد، من ویستم جیاوازی لە نێوان یەکەی وزە و یەکەی ماددیدا دروست بکەم، بە نزیکەیی. یان لە شێوەی ڕێکخستنێکی دیاریکراوی بەکارهێنانی وزە لەگەڵ ئەو یەکە ماددییەی کە ئەم وزەیە بەکاردەهێنێت. خانەیەک خانەیە هەروەک چۆن گوڵدان گوڵدانە و دەتوانێت لەسەر تاقەکەوە بکەوێتە بەسەر سەرمدا، دەتوانێتیش گوڵ لە ناوییەوە بێتە دەرەوە. کاتێک دەڵێین گوڵدانێک بە هەموو لایەنەکانییەوە، بە گوڵ و گیا و هەموو شتێکەوە، دەڵێین گوڵدان. مەبەستم ئەوەیە یەکەی چالاکیی چییە، ئەو چالاکییەی کە خۆ بەرزدەکاتەوە؟ چ جۆرە ئارایشێک وەردەگرێت؟ دەتوانرێت خانەکە پێناسە بکرێت، بەڵام دەتوانێت لە شوێنێکدا بوەستێت کە نەگاتە ئەو کۆمەڵە چالاکییە کە دەتوانرێت لێیەوە ئاستێکی بەرز بکرێتەوە. یەکێک لە لقەکانی ئەم چالاکییە پەیوەندییە لەگەڵ کرێکارانی پێشکەوتوو، کە دەبێت لە شانەکانی خۆماندا دروستی بکەین. وە ئەگەر ئەمە دروست بکەین، هیچ ناڕوونییەک دروست نابێت. بەڕای من قۆناغێکی نوێی فراوانکردنی بوارەکانمان سەرهەڵدەدات. ئەوانەی بە قۆناغە سەرەتاییەکانی بوارێکدا تێدەپەڕن، ئەوانەی بوونەتە مەیدانێکی وا تێدەگەن “ئێستا بەڕێنە سەر بازنەی پێشکەوتنخوازەکان و بیانهێننە سەر خەت” مانای چییە. وە ئەمە قۆناغێکە کە پێموایە وا دەکات ڕابەرایەتیمان ناچار نەبێت زۆر کار بکات، بە نموونە زۆر “شەربەتی لیمۆ” [بە نامەکانەوە کە پەیامی نەبینراویان تێدایە]. ئەگەر باسی ڕادیۆی بە بکەیت، بە ئاسانی دەتوانێت کاری خۆی بکات، یان ئەگەر دابەشکردنی گۆڤارەکەمان ڕێکخستبێت، و ئەم گۆڤارە ناوەڕۆکی گونجاوی هەبێت.

بنەمای ئەم بابەتە زارەکییە. ئەمە دەقەکە لە کاسێتی کۆبونەوەوە لەلایەن دەنیس میر (ئازاد)ئامادەکراوە. ٢٠٠٩\٧\٦
تێبینی وەرگێڕ:ئەم بابەتە لە ئەرشیفی مەنسور حیکمەتدا بەپێی ڕیزبەندی ساڵەکان لە ساڵی ١٩٨٥دا دانراوە.
hekmat.public-archive.net #4012fa.html